

editorial

La cura dels boscos, la nostra supervivència

L'Assemblea General de les Nacions Unides va declarar el 2011 l'Any Internacional dels Boscos. La Secció de Ciències Naturals del Museu de Mataró, l'hem celebrat entrat l'any 2012 perquè el 2011 també era l'Any Internacional de la Química i el vàrem commemorar primer.

L'objectiu de l'Any Internacional dels Boscos fou el de conscienciar la població mundial i sobretot els estats, de la importància de cuidar els boscos per tal de protegir la biodiversitat.

Els boscos són espais naturals on es desenvolupa la vida d'una multitud de microorganismes, fongs, plantes i animals, en un ambient que els és propici a tots plegats. Cada un dels éssers vius d'un bosc depèn dels altres en un equilibri dinàmic, una balança entre el potencial biòtic (el nombre d'individus que pot generar cada una d'aquestes espècies) i la seva resistència als canvis (tant biòtics com ambientals). Per tant, són ecosistemes molt complexos i fràgils, amb espècies adaptades a un constant aquí caic, aquí m'aixeco, però amb uns límits de resistència que si se superen, es podria arribar a desequilibrar la balança.

Els boscos tenen una importància social innegable. Ho corrobora el fet que desperten interessos molt diversos en diferents sectors de la societat. Interessos que sovint són contraposats: des de l'interès dels conservacionistes per preservar el patrimoni natural, a l'interès de diversos sectors econòmics que veuen en els boscos i els espais que ocupen una font de negoci o l'interès d'una part important de la ciutadania que els perceben i utilitzen com a llocs d'esbarjo de manera més o menys agressiva.

No podem negar la importància vital que els boscos han tingut i tenen per a la subsistència de moltes comunitats humanes com a font de recursos naturals: combustible, caça, fruits, medicines, etc. L'experiència vital d'aquestes

comunitats antigues i actuals ha estat també una font de cultura, producte de l'adaptació al medi. Una adaptació en equilibri, com un sistema tancat, per tal de no sucumbir per l'esgotament dels recursos.

La intervenció humana sobre el territori, tanmateix, s'ha tornat cada cop més agressiva arreu del món i els boscos, sobretot, la pateixen d'una manera alarmant.

Encara que només sigui de forma egoista –pensant en la mateixa espècie humana–, la pèrdua de les àrees boscoses i de tota la vida que s'hi associa no pot deixar indiferent ningú que es posi a valorar els beneficis que els boscos ens aporten: són una font d'aliments; les plantes contenen substàncies que poden servir a la medicina; retenen l'aigua que filtra millor cap al nivell freàtic del sòl i així eviten inundacions; capturen carboni i contribueixen a minimitzar l'efecte hivernacle; mantenen la biodiversitat; etc. Podem dir, en definitiva, que els boscos tenen un paper vital en el manteniment del clima i del medi ambient, i faciliten així la supervivència i el benestar de les persones.

Com que la pressió social sobre els boscos malauradament es mantindrà, i més si la població humana segueix creixent, cal aprofundir en com gestionar-los. En aquest sentit, l'ús de les àrees boscoses cal que es faci cada vegada de manera més prudent i sostenible per mitjà d'una bona administració, en el ben entès que si no es fa d'aquesta manera, arribarà un moment que perillarà el benestar de molts grups humans.

I per descomptat, aquelles bosquíries singulars on hi ha espècies úniques que difícilment sobreviuran en un altre lloc, aquells boscos madurs, què ja en queden pocs, etc.; han de gaudir de la màxima protecció per tal de preservar uns reductes de biodiversitat que podrien desaparèixer definitivament.

La gestió encaminada a la protecció dels boscos i també d'altres espais naturals requereix

reix d'un compromís social mundial que de ben segur no serà fàcil d'aconseguir com a conseqüència de diferents interessos, alguns de molt poderosos, d'altres de pura supervivència.

Per tal de col·laborar en la tasca de sensibilització que amb motiu de l'Any Internacional dels Boscos van dur a terme milers d'entitats

de tot el món, la Secció de Ciències Naturals del Museu de Mataró vàrem organitzar, entre els dies 7 i 29 de març de 2012, el seminari titulat *Una mirada al bosc*. Aquest volum de la revista *L'Atzavara* és el resultat de la compilació de la major part de les conferències que s'hi van impartir i a les quals s'han afegit alguns articles de temàtica similar.

